

Vreme: 26.07.2026 14:19

Medij: novosti.rs

Link: <https://www.novosti.rs/planeta/svet/1631541/cardas-igra-notama-brisela-najnoviji-potezi-budimpeste->

Autori: Goran Čvorović

Teme: Evropska komisija

Naslov: ČARDAŠ SE NE IGRA PO NOTAMA IZ BRISELA: Najnoviji potezi iz Budimpešte pokazali da EU nije povratila saveznika kako je očekivala

4536

Brisel se ponadao da će smenom Viktora Orbana i dolaskom Petera Mađara povratiti Mađarsku kao stoprocentnog saveznika, ali se brzo ispostavilo da to neće biti tako.

Kritikovala je evropska nomenklatura Orbana zbog samovolje, opstrukcije demokratije i suverenističke politike, ali samo dva meseca kasnije kritičke opservacije počinju da se pomalaju i kada je Mađar u pitanju.

Za vreme šesnaestogodišnje vladavine Viktora Orbana, Evropska unija gotovo da nije prestajala sa kritikama na račun Budimpešte. Mađarskoj su zamerani urušavanje nezavisnosti pravosuđa, prevelika koncentracija vlasti u rukama izvršne vlasti, politički uticaj na medije i državne institucije, ograničavanje rada nevladinih organizacija, izborna pravila koja favorizuju vladajući Fides, kao i sistemsko kršenje načela vladavine prava. Zbog toga su godinama bile zamrznute milijarde evra evropskih fondova, a protiv Mađarske su pokretani različiti mehanizmi zbog navodnog kršenja osnovnih evropskih vrednosti.

Dolazak Petera Mađara dočekan je u Briselu kao početak novog poglavlja. Novi premijer obećavao je obnovu poverenja sa evropskim institucijama, odblokiranje evropskog novca i raskid sa, kako je govorio, "orbanovskim sistemom". U prvim nedeljama mandata zaista je povukao niz poteza koji su naišli na odobravanje evropskih partnera, uključujući ukidanje pojedinih institucija iz Orbanovog perioda i najavu dubokih ustavnih promena.

Međutim, veoma brzo pojavile su se optužbe da novi premijer pribegava metodama koje podsećaju upravo na one zbog kojih je njegov prethodnik bio na meti kritika. Posebnu pažnju izazvala je odluka parlamentarne većine da promenom ustava skрати mandat predsedniku Tamašu Šuljoku, bliskom Orbanovom saradniku. Iako Mađar tvrdi da je reč o uklanjanju poslednjih ostataka starog režima, kritičari ocenjuju da se time stvara presedan koji dovodi u pitanje stabilnost ustavnog poretka i princip podele vlasti. Na spornu proceduru ukazivale su i pojedine organizacije za zaštitu ljudskih prava.

Slične reakcije izazvao je i najnoviji pretres prostorija i serverskog centra opozicionog Fidesa u okviru istrage o navodnim zloupotrebama državnog novca iz vremena Orbanove vlasti. Vlast tvrdi da je reč o redovnoj istrazi mogućih koruptivnih radnji i da niko ne može da bude iznad zakona. Sa druge strane, Fides optužuje vladu da pravosudne organe koristi za politički obračun sa opozicijom i upozorava da se prvi put od pada komunizma sprovode ovakve akcije protiv najveće opozicione stranke.

Još ranije, Mađar se našao na udaru kritika i zbog pokušaja da na ministarsku funkciju postavi svog šuraka, što je opozicija ocenila kao primer nepotizma, upravo onoga protiv koga je novi premijer gradio svoju političku kampanju. Posle burnih reakcija bio je primoran da odustane od te namere, ali je slučaj ostavio ozbiljnu mrlju na njegovom imidžu političara koji je obećavao potpuni raskid sa starim praksama.

Još veće iznenađenje za evropske zvaničnike predstavlja činjenica da se Mađar nije pokazao kao bezrezervni saveznik Brisela kada je reč o Ukrajini. Za razliku od Viktora Orbana, nije blokirao evropski zajam za pomoć Kijevu niti početak pristupnih pregovora. Ali je istovremeno jasno poručio da Mađarska neće isporučivati oružje niti slati vojnu pomoć Ukrajini, već će se zadržati isključivo na humanitarnoj podršci. Pored toga, posle otvaranja prvog pregovaračkog klastera za članstvo Ukrajine u EU, usporio je nastavak procesa insistirajući na zaštiti prava mađarske manjine u Zakarpatju i ravnopravnom tretmanu

Vreme: 26.07.2026 14:19

Medij: novosti.rs

Link: <https://www.novosti.rs/planeta/svet/1631541/cardas-igra-notama-brisela-najnoviji-potezi-budimpeste->

Autori: Goran Čvorović

Teme: Evropska komisija

Naslov: ČARDAŠ SE NE IGRA PO NOTAMA IZ BRISELA: Najnoviji potezi iz Budimpešte pokazali da EU nije povratila saveznika kako je očekivala

zemalja Zapadnog Balkana. Tako je i nova mađarska vlast pokazala da će, kada proceni da su u pitanju nacionalni i regionalni interesi, biti spremna da se suprotstavi očekivanjima Brisela.

Sve to pokazuje da je računica po kojoj će promena vlasti automatski značiti i potpunu promenu mađarske politike bila previše pojednostavljena. Promenila su se lica, promenio se ton u komunikaciji sa evropskim institucijama, ali nije nestala težnja Budimpešte da i dalje vodi samostalnu politiku.

EU će, očigledno, morati da se navikne na to da se u zemlji čardaša neće baš igrati onako kako Brisel svira.

DOZVOLILI MAĐARU ONO ŠTO NISU DALI ORBANU

Reagovala je i lider francuskog Nacionalnog okupljanja Marin Le Pen, ocenivši da je Evropska komisija pokazala dvostruke aršine. Povodom pretresa prostorija Fidesa poručila je da je Brisel "dao blagoslov za gaženje principa demokratije", uz ocenu da se ono što je bilo nedopustivo kada je to radio Orban sada toleriše kada poteze povlači političar koga EU smatra svojim saveznikom.

